

รวมข้อหาหรือของส่วนประสานความร่วมมือทางกฎหมาย

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

๑. เงินค้ำจ่ายตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๔๕

๑.๑ เงินค้ำจ่าย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๔๕ บัญญัติว่า “บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้ำจ่ายอยู่ในศาล หรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน” (มาตรา ๓๒๓ เดิม) แต่เดิมการพิจารณาว่า เงินกลางหรือเงินที่มีผู้นำมาวางต่อศาลเพื่อการชำระหนี้ในคดีจะเป็นเงินค้ำจ่าย ตั้งแต่เมื่อใดนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาวางหลักว่า ผู้มีสิทธิรับเงินจะต้องเรียกเอาภายในห้าปีนับแต่มีการนำเงิน วางต่อศาล มิใช่ นับแต่วันที่มีสิทธิได้รู้ว่ามี การวางเงิน หากผู้มีสิทธิได้เรียกเอาภายในห้าปี จึงตกเป็น ของแผ่นดิน ต่อมา คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙๗๐/๒๕๕๔ และ ๙๙๘๒/๒๕๕๘ วางหลักใหม่โดยให้ พิจารณาว่า ผู้มีสิทธิรับเงินรู้หรือไม่ว่ามีการวางเงินที่ศาลและเป็นผู้มีสิทธิรับเงินนั้น ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณา จากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี ๆ ไป กล่าวคือ ถ้าผู้มีสิทธิรับเงินไม่ทราบ เป็นหน้าที่ของศาลที่ต้องแจ้งให้ บุคคลดังกล่าวทราบเพื่อให้มารับเงินไป หากแจ้งแล้วไม่มารับเงินไปภายในห้าปีนับแต่วัน ที่วางเงิน เงินค้ำจ่าย ดังกล่าวจึงจะตกเป็นของแผ่นดิน หากศาลยังมีคำสั่งหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ผู้มีสิทธิรับเงินทราบว่า มีเงินวางอยู่ที่ศาลและเป็นผู้มีสิทธิรับเงินไปจากศาล เงินที่วางไว้ดังกล่าวจะยังไม่เป็นเงินค้ำจ่ายที่ผู้มีสิทธิ ต้องเรียกเอาภายในห้าปี

๑.๒ เงินกลาง หมายถึง เงินที่คู่ความนำมาวางศาลตามบทบัญญัติของกฎหมายวิธีพิจารณาความ ซึ่งอาจเป็นเงินที่วางไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณา หรือเป็นหลักประกันในระหว่างพิจารณา หรือเพื่อเป็นหลักประกันความรับผิดชอบในชั้นที่สุดแห่งการพิพากษาหรือคำสั่งหรือเป็นการวางเพื่อชำระหนี้ โดยเงินค้ำจ่ายในศาลตามมาตรา ๓๔๕ หมายถึง เงินทั้งหมดที่มีผู้นำมาวางไว้ในคดีและค้ำอยู่ในศาล มิได้จำกัดเฉพาะแต่เงินที่จำเลยนำมาวางศาลก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเท่านั้น (ฎ. ๔๔๙๗/๒๕๓๑) ส่วนคำว่า “เรียกเอา” ประกอบกับคำว่า “บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้ำจ่ายอยู่ในศาล” เป็นที่เข้าใจได้ว่า ผู้มีสิทธิ รับเงินจะต้องเรียกเอาเงินหรือขอรับเงินที่ตนมีสิทธิจะได้รับจากศาลและต้องมารับเงินตามที่เรียกหรือขอด้วย (ฎ.๑๗๑๖/๒๕๕๐)

๑.๓ เมื่อมีการวางเงินต่อศาล เป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นที่ต้องแจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินทราบว่า มีเงินอยู่ที่ศาลและให้มารับไปจากศาล ซึ่งการแจ้งดังกล่าวศาลชั้นต้นควรดำเนินการโดยเร็วหรือภายใน ระยะเวลาอันสมควรหลังจากที่มีการวางเงินต่อศาลแล้ว หากแจ้งแล้วผู้มีสิทธิไม่มารับภายในห้าปีนับแต่ มีการวางเงิน เงินดังกล่าวจึงจะถือว่าเป็นเงินค้ำจ่ายและทำให้ตกเป็นของแผ่นดิน และหากผู้มีสิทธิรับเงิน ไม่ทราบว่ามีการวางเงินอยู่ที่ศาลและตนเป็นผู้มีสิทธิรับเงินไปจากศาล เงินที่วางนั้นจะยังไม่เป็นเงินค้ำจ่าย อยู่ที่ศาล ซึ่งหมายความว่า กำหนดระยะเวลาห้าปีจะยังไม่เริ่มนับ ดังนั้น กรณีที่ศาลเพียงแจ้งให้ผู้มีสิทธิ มารับเงินไปจากศาลหลังจากเกินห้าปีนับแต่วันวางเงินแล้ว ผู้มีสิทธิย่อมมีสิทธิขอรับเงินดังกล่าวไปจากศาล ภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากศาลเป็นต้นไป

๑.๔ ระยะเวลาห้าปี ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๔๕ มิใช่อายุความ แต่เป็นระยะเวลาที่ให้ผู้มีสิทธิ สามารถใช้สิทธิเรียกเอาเงินที่ค้ำจ่ายไปจากศาลภายในห้าปี สำหรับการขยายหรือย่นระยะเวลา ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ บัญญัติให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งขยายหรือย่นระยะเวลาได้ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ ดังนั้น กรณีที่ศาลแจ้งให้ผู้มีสิทธิมารับเงินโดยจะย่นระยะเวลาให้มารับภายใน ๑๕ วัน หากผู้มีสิทธิไม่มารับ

ภายในกำหนดระยะเวลาให้ตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา ๓๔๕ ได้หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ และเป็นอำนาจของศาลตามนัยมาตรา ๒๓ ดังกล่าว

๑.๕ กรณีที่คู่ความนำเงินค่าประกาศหนังสือพิมพ์มาวางศาลเพื่อจ่ายให้แก่สำนักพิมพ์ และสำนักพิมพ์ผู้มีสิทธิรับเงินได้ยื่นคำขอรับเงินค่าประกาศหนังสือพิมพ์หลังจากที่ได้ดำเนินการลงประกาศตามคำสั่งศาล ถือว่าผู้มีสิทธิได้เรียกรับเงินจากศาลภายในห้าปี การที่ศาลไม่ได้เบิกจ่ายเงินค่าประกาศหนังสือพิมพ์ให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินจนล่วงเลยเกินกว่าห้าปี เกิดจากข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงมิใช่ความผิดของผู้มีสิทธิรับเงินที่เพิกเฉยไม่เรียกเอาภายในห้าปี ดังนั้น ศาลจึงต้องเบิกจ่ายเงินค่าประกาศหนังสือพิมพ์ให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน

๑.๖ จำเลยนำเงินชดใช้ค่าเสียหายมาวางต่อศาลเพื่อบรรเทาผลร้ายจากการกระทำผิด และยังประสงค์ให้ศาลใช้ดุลพินิจลงโทษจำเลยสถานเบา ซึ่งศาลก็ได้นำมาเป็นเหตุบรรเทาโทษให้จำเลยแล้ว เงินดังกล่าวจึงเป็นเงินในคดีที่ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกรับเอาไปจากศาล ส่วนจำเลยย่อมไม่สามารถถอนเงินคืนไปจากศาลได้ (เทียบ ฎ.๑๓๘/๒๕๔๗ และ ๗๐๒๔/๒๕๔๔) ในคดีนี้เมื่อปี ๒๕๕๔ จำเลยนำเงินมาวางศาลศาลมีคำสั่ง “รับไว้ นำฝาก แจ้งผู้เสียหาย” แต่เจ้าหน้าที่มิได้ดำเนินการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบว่ามีการวางเงินชดใช้ค่าเสียหายอยู่ที่ศาลและเป็นผู้มีสิทธิรับเงินไปจากศาล และไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายได้ทราบถึงการวางเงินดังกล่าว เงินที่วางไว้จึงมิใช่เงินค้างจ่ายอยู่ในศาลที่ผู้มีสิทธิต้องเรียกเอาเสียภายในห้าปี ตามความในมาตรา ๓๔๕ เมื่อศาลเพิกถอนหนังสือเมื่อปี ๒๕๕๘ แจ้งผู้เสียหายให้มารับเงินไปจากศาล จึงถือว่าเงินดังกล่าวเป็นเงินค้างจ่ายอยู่ในศาลที่ผู้เสียหายจะต้องขอรับเงินไปจากศาลภายในห้าปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายทราบว่าสิทธิได้รับเงินดังกล่าว หากผู้มีสิทธิไม่มารับเงินภายในห้าปี เงินค้างจ่ายจึงตกเป็นของแผ่นดิน (เทียบ ฎ.๙๙๘๒/๒๕๕๘)

๑.๗ ระยะเวลาห้าปีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๔๕ เริ่มนับแต่วันที่วางเงิน หรือนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินทราบ กรณีนี้มีทั้งให้เริ่มนับแต่วันที่วางเงิน และนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินทราบ ซึ่งต้องพิจารณาก่อนว่า เงินที่วางศาลนั้นเป็นเงินค้างจ่ายอยู่ในศาลแล้วหรือไม่ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าผู้มีสิทธิรับเงินรู้หรือไม่ว่ามีการวางเงินที่ศาลและเป็นผู้มีสิทธิรับเงินนั้น (ฎ.๗๓๑๖/๒๕๕๓ และ ๙๙๘๒/๒๕๕๘)

๑.๘ กรณีภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันวางเงินซึ่งผู้มีสิทธิรับเงินทราบแล้วหรือมีการแจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินทราบแล้วว่ามีเงินวางอยู่ที่ศาลและเป็นผู้มีสิทธิรับเงิน แม้การแจ้งจะมีได้กำหนดระยะเวลา รับเงินไว้ก็ตาม มีผลตามกฎหมายว่าเงินดังกล่าวย่อมเป็นเงินค้างจ่ายอยู่ในศาลที่ผู้มีสิทธิรับเงินจะต้องมาขอรับไปจากศาลภายในห้าปีนับแต่วันที่วางเงิน หากล่วงเลยกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วางเงิน ผู้มีสิทธิย่อมไม่มีสิทธิขอรับเงินคืน เงินดังกล่าวย่อมเป็นเงินค้างจ่ายที่จะต้องตกเป็นของแผ่นดิน และหากศาลแจ้งเข้าไปอีกครั้งก็ไม่มีผลทำให้เกิดสิทธิแก่ผู้มีสิทธิในการที่จะขอรับเงินไปจากศาล และศาลก็ไม่สามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้ขอได้เช่นกัน

๑.๙ เงินค่าธรรมเนียมที่จะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาที่ผู้อุทธรณ์นำมาวางต่อศาลพร้อมกับอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๙ เป็นเพียงเงินที่วางไว้เพื่อเป็นหลักประกันว่า หากในที่สุดศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ผู้อุทธรณ์ต้องรับผิดชอบค่าธรรมเนียมแทนคู่ความที่ชนะคดีแล้ว ผู้ชนะคดีจะมีสิทธิได้รับค่าธรรมเนียมที่ได้ออกใช้ก่อนจากเงินที่ผู้อุทธรณ์วางไว้ มิใช่เป็นการวางเพื่อชำระหนี้ให้แก่คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีในศาลชั้นต้น จึงต้องถือว่าเงินดังกล่าวยังเป็นของผู้อุทธรณ์ (ฎ.๖๘๓๒/๒๕๕๓) จึงจำเป็นต้องทราบถึงผลแห่งคดีในชั้นที่สุดเสียก่อนว่าคู่ความฝ่ายใดเป็นผู้ชนะคดีซึ่งมีสิทธิรับเงินไปจากศาลเมื่อคดีถึงที่สุด และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วจึงเป็นเงินค้างจ่ายอยู่ในศาลที่ผู้มีสิทธิรับเงินจะต้องขอรับไปจากศาลภายใน

กำหนดห้าปีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๔๕ อย่างไรก็ตาม ศาลต้องพิจารณาด้วยว่าผู้มีสิทธิรับเงินรัฐหรือไม่ว่า มีการวางเงินอยู่ที่ศาลและเป็นผู้มีสิทธิรับเงินดังกล่าวไปจากศาล (ฎ.๗๓๑๖/๒๕๕๓ และ ๙๙๘๒/๒๕๕๘)

๑.๑๐ ศาลชั้นต้นพิพากษาตามยอมโดยจำเลยยินยอมชำระเงินแก่โจทก์ แบ่งชำระเป็นรายเดือน หากผิดนัดเดือนใดให้ถือว่าผิดนัดในส่วนที่ค้างชำระทั้งหมด ยินยอมให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที เห็นว่า คำพิพากษาดำเนินการตามยอมมิได้กำหนดสถานที่ชำระหนี้ ซึ่ง ป.พ.พ. มาตรา ๓๒๔ บัญญัติว่า “เมื่อมิได้ มีแสดงเจตนาไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่าจะพึงชำระหนี้ ณ สถานที่ใดไซ้ หากจะต้องส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง ทำนองว่าต้องส่งมอบกัน ณ สถานที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นได้อยู่ในเวลาเมื่อก่อให้เกิดหนี้ ส่วนการชำระหนี้โดยประการอื่น ทำนองว่าต้องชำระ ณ สถานที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาปัจจุบันของเจ้าหนี้” ดังนี้ จำเลยจึงต้องนำเงินชำระหนี้แก่โจทก์ ณ สถานที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาปัจจุบันของโจทก์ เมื่อจำเลยนำเงินมาวางศาลเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ตาม คำพิพากษาดำเนินการ จึงเป็นหน้าที่ของศาลต้องดำเนินการให้โจทก์ทราบว่ามีเงินวางชำระหนี้อยู่ที่ศาล และโจทก์มีสิทธิรับเงินดังกล่าว หากโจทก์ทราบแล้วไม่มารับเงิน จึงจะถือว่าเป็นเงินค้างจ่าย ปรากฏว่า ในกรณีนี้ แม้จำเลยจะนำเงินมาชำระไว้ที่ศาลชั้นต้นครั้งสุดท้ายเมื่อปี ๒๕๕๒ แต่ศาลชั้นต้นเพิ่งแจ้งให้ โจทก์ทราบเมื่อปี ๒๕๕๘ การที่โจทก์ได้ยื่นคำร้องเมื่อปี ๒๕๕๙ ขอรับเงินคืนจากศาล กรณีจึงยังไม่พ้นกำหนด ระยะเวลาห้าปี โจทก์ย่อมมีสิทธิรับเงินดังกล่าวได้ เงินย่อมยังไม่ตกเป็นของแผ่นดิน (เทียบเคียง ฎ.๗๓๑๖/๒๕๕๓ และ ๙๙๘๒/๒๕๕๘) เมื่อผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนพิจารณาคำร้องของโจทก์และมีคำสั่งให้ “ตรวจจ่ายให้” ศาลชั้นต้นจึงควรต้องดำเนินการเพื่อคืนเงินให้โจทก์ต่อไป

๑.๑๑ เงินสินบนนำจับ ตามที่กฎหมายบัญญัติให้มีการจ่ายบำเหน็จรางวัลหรือสินบนนำจับ ไว้เป็นการเฉพาะ เช่น พ.ร.บ.การพนันฯ ซึ่งจะปรากฏตามคำขอท้ายฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ ขอให้ศาลสั่งจ่ายสินบนนำจับให้แก่ผู้แจ้งความนำจับตามกฎหมาย เมื่อศาลพิพากษาให้จำเลยจ่ายเงินสินบน แก่ผู้นำจับ หรือกรณีจำเลยไม่จ่ายสินบนนำจับให้หักจ่ายจากเงินค่าปรับที่จำเลยชำระต่อศาลตามคำพิพากษา เช่นนี้ ผู้มีสิทธิเรียกร้องรับเงินสินบนคือผู้แจ้งความนำจับ และเนื่องจากคำขอท้ายฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ ที่ขอให้ศาลสั่งจ่ายสินบนนำจับให้แก่ผู้แจ้งความนำจับจะไม่ปรากฏชื่อผู้แจ้งความนำจับ จึงเป็นหน้าที่ของ ผู้แจ้งความนำจับซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องรับเงินสินบนต้องยื่นคำขอรับเงินสินบนนำจับจากศาลภายในห้าปี นับแต่คดีถึงที่สุด ซึ่งแนวทางปฏิบัติคำขอรับเงินต้องมีการรับรองจากพนักงานอัยการโจทก์หรือพนักงานสอบสวน ในคดีว่าเป็นผู้แจ้งความนำจับ และหากผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาและไม่ได้รับเงินสินบนนำจับตามที่ขอภายในห้าปี นับแต่คดีถึงที่สุด ย่อมตกเป็นของแผ่นดินตาม ป.วิ.พ.

๑.๑๒ เงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตามข้อบังคับกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เฉพาะส่วนราชการเจ้าของรายได้ จากเงินค่าปรับอันเกิดจากความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ตามบัญชีรายชื่ออนุญาตให้หักค่าปรับ จากการกระทำผิดไว้เป็นเงินสินบนรางวัลฯ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ซึ่งส่วนราชการเจ้าของรายได้ ต้องยื่นขอรับเงินจากศาลภายในห้าปีนับแต่คดีถึงที่สุด มิฉะนั้น เงินดังกล่าวย่อมตกเป็นของแผ่นดิน (ว ๑๓๒(ป) ลว. ๒๕ ต.ค. ๕๔)

๑.๑๓ เงินรายได้ท้องถิ่น กรณีการหักเงินค่าปรับที่ได้รับเป็นรายได้ท้องถิ่น เช่น กทม. เทศบาล อบจ. อบต. ตาม ว ๑๓๐(ป) ลว. ๒๒ พ.ย. ๕๓ วางแนวปฏิบัติเรื่องการหักเงินค่าปรับที่ได้รับ ตามคำพิพากษาในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ เป็นรายได้ท้องถิ่น ซึ่งข้อ ๔.๒ วางแนวปฏิบัติว่า เมื่อท้องถิ่นมายื่นขอรับเงินค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ และศาล

มีคำสั่งให้จ่ายคืนเงินค่าปรับ ให้จ่ายเงินค่าปรับจากบัญชีกลาง ทั้งนี้ การเบิกจ่ายเงินค่าปรับให้แก่ท้องถิ่น ต้องเป็นกรณีที่ท้องถิ่นได้ยื่นขอรับเงินต่อศาลภายในห้าปีนับแต่คดีถึงที่สุด แต่มีข้อสังเกตตาม ว ๗๗ ลว. ๗ ส.ค. ๒๘ ว่า ในกรณีที่ไม่มีเงินค่าปรับที่ตกเป็นของท้องถิ่นตาม พ.ร.บ.จรรยาทางบกฯ ค้างอยู่ที่ศาลใด โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นมาติดต่อขอรับตามกำหนด หากศาลจะพิจารณาให้ความอนุเคราะห์โดยแจ้งให้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องส่งเจ้าหน้าที่มาติดต่อขอรับเงินค่าปรับนั้นไปด้วยก็จะเป็นการดี

๑.๑๔ ตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มิได้บัญญัติให้เงินค่าปรับ ตามคำพิพากษาของศาลตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินทั้งจำนวน (ว ๒๐๓ ลว. ๓๑ มี.ค. ๕๔)

๑.๑๕ เงินค่าธรรมเนียมในการส่งคำคู่ความและเอกสารทางคดี ตามข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการส่งคำคู่ความและเอกสารทางคดี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งในการวางเงินผู้วางเงินอาจวางเท่าจำนวนที่จ่ายจริงหรือจะวางจำนวนเท่าไรก็ได้แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน ๕๐๐ บาท เมื่อจัดส่งคำคู่ความฯ เจ้าหน้าที่ศาล จะดำเนินการเบิกจ่ายโดยมีการหักถอนทางบัญชี และอาจมีเงินคงเหลืออยู่บ้าง การดำเนินการดังกล่าว อาจทำให้ผู้วางเงินไม่ทราบถึงจำนวนเงินคงเหลือ ประกอบกับข้อบังคับฯ ข้อ ๕ กำหนดว่า เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หากมีเงินเหลืออยู่ให้คืนแก่ผู้มีสิทธิได้รับโดยเร็ว ดังนั้น เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วหากมีเงินคงเหลืออยู่ศาลต้องคืนแก่ผู้วางเงิน ส่วนวิธีการคืนเงิน ข้อบังคับฯ ไม่ได้กำหนดไว้จึงสามารถใช้วิธีการอย่างใดก็ได้ที่ศาลเห็นสมควร เช่น ให้ผู้วางเงินแจ้งหมายเลขบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อโอนเงินที่เหลือเข้าบัญชี หรือหมายเลขโทรศัพท์ หรือวิธีการที่สามารถติดต่อผู้วางเงินเพื่อแจ้งให้ไปรับเงินที่เหลือไว้เป็นการล่วงหน้า แต่หากมิได้กำหนดไว้ เป็นเรื่องที่มีสิทธิต้องมาขอรับเอง ซึ่งหากไม่มารับเงินภายในห้าปีนับแต่คดีถึงที่สุด จึงตกเป็นของแผ่นดิน

๑.๑๖ กรณีสำนวนที่ปลดเผาไปแล้ว แต่ในทะเบียนเงินกลางยังไม่ได้ตัดจ่าย ตามระเบียบ ว่าด้วยการปลดทำลายสำนวนความและเอกสารฯ ข้อ ๔ กำหนดคานียาม “หลักฐานการรับจ่ายเงิน” หมายความว่า ต้นข้อไว้รับจ่ายเงิน สำเนาในรับจ่ายเงิน รวมถึงเอกสารอื่นใดที่แสดงการรับจ่ายเงิน และ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๙ กำหนดว่า บรรดาสารบบความและหลักฐานการรับจ่ายเงินในสำนวนคดีแพ่งและคดีอาญา เมื่อมีอายุเกินสิบปี ให้ทำลายเสีย ประกอบกับ ข้อ ๒๑ วรรคสอง “กรณีที่สำนวนความใดมีเงินค้างจ่าย เกินห้าปี ให้ชะลอการปลดทำลายสำนวนความและเอกสารไว้ก่อน แล้วให้ส่งสำนวนความและเอกสารนั้น ไปยังงานการเงินและบัญชี เพื่อทำรายงานเสนอข้าราชการตุลาการผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อพิจารณา ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้ปลดทำลาย สำนวนความและเอกสารดังกล่าวได้” ดังนั้น จึงต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวว่า ยังมีหลักฐาน การรับจ่ายเงินที่จะตรวจสอบกับทะเบียนเงินกลางได้หรือไม่ และการปลดเผาสำนวนได้มีการดำเนินการ ตามระเบียบฯ หรือไม่ ประการใด